

Za cíl této práce si kladu podrobnou analýzu nového institutu oddlužení, resp. analýzu jedné ze dvou možných forem oddlužení a to oddlužení plněním splátkového kalendáře. Druhá z forem oddlužení je oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. Naprostá většina zákonných ustanovení upravujících institut oddlužení je společná pro obě tyto formy oddlužení. Drtivá většina všech schválených oddlužení se vykonává právě formou plnění splátkového kalendáře, kdy oddlužení zpeněžením majetkové podstaty je něčím spíše výjimečným. I z tohoto důvodu jsem se rozhodl v rámci této práce věnovat právě oddlužení plněním splátkového kalendáře. Budu-li se věnovat ustanovením, jež jsou pro obě formy oddlužení společná, budu v rámci této práce užívat výrazu „oddlužení“. V případech, kdy se budu věnovat ustanovením, jež jsou specifická právě pro některou z forem oddlužení, v rámci daného výkladu na toto výslovně odkážu.

Institut oddlužení byl do českého právního řádu zakomponován prostřednictvím nové úpravy úpadkového práva, resp. prostřednictvím zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) (dále jen „insolvenční zákon“ nebo „IZ“). Podle míry pozornosti, jež tomuto institutu poskytly počátkem roku 2008 média, by se dalo usuzovat, že se jednalo o zcela nový institut, jež byl českému právu do té doby zcela neznámý. I když toto nebyla zcela pravda, média každý den podávala nové a nové informace ve vztahu k tomuto institutu „osobního bankrotu“, jak byl institut médií označován.

V souhrnu však byly zprávy o této novince poněkud protichůdné a zmatečné, kdy některá média v tomto viděla záchranu jedinců z tíživých životních, resp. finančních situací a druhá v tomto institutu spatřovala bič na chudáky věřitele. Všechny tyto zprávy však měly jedno společné. Byly založeny na zcela laickém výkladu příslušných ustanovení insolvenčního zákona, kdy pro laickou veřejnost byly tyto akorát zavádějící a pro právní veřejnost neměly tyto žádnou informativní hodnotu.

Nebudu nijak předbíhat, když již na tomto místě předestřu, že úprava institutu oddlužení není úpravou jednoduchou, resp. pro laiky snadno vstřebatelnou a pochopitelnou. Toto způsobuje, že představy dlužníků o institutu oddlužení jsou v naprosté většině případů zkreslené a tudíž i mylné. Jedinou informací, jíž dlužníci disponují a jež koresponduje s platným zněním insolvenčního zákona je ta, že v případě, kdy uhradí 30 % pohledávek věřitelů, tak se mohou zbavit povinnosti k úhradě zbylých částí pohledávek. Jakékoliv informace ohledně podmínek či způsobů oddlužení, jež jsou ve vztahu k oddlužení zcela klíčové, však dlužníkům zůstávají skryty. Dlužníci nemají nejmenší představu o tom, že by jejich záměr o oddlužení mohl dopadnout taky tak, že skončí v konkursu. O to víc je toto

důležité, že návrh na povolení oddlužení může každý z dlužníků podat pouze jednou a to bez ohledu na to, jak o tomto bude rozhodnuto. Informace některých médií, že dlužníci mohou projít institutem oddlužení nespočetněkrát, jsou tak zcela liché.

V každém případě si však institut oddlužení zajistil u dlužníků jejich zájem, kdy za období ledna roku 2008, tedy za období jednoho měsíce účinnosti insolvenčního zákona, byl podán stejný počet návrhů na povolení oddlužení jako průměrný počet návrhů na vyrovnání za celý kalendářní rok. Ona komplikovanost úpravy institutu oddlužení a hlubší neznalost tohoto institutu ze strany dlužníků pak způsobila, že v průběhu prvních měsíců byla velká část návrhů na povolení oddlužení zamítnuta, popř. odmítnuta a někteří z dlužníků končili v konkursu. K dnešnímu dni se však již toto utřepalo a šance na povolení, resp. schválení oddlužení, tak u dlužníků značně stouply.

V rámci této práce se tak pokusím zhodnotit přínos celého institutu oddlužení, jakož i problematičnost některých ustanovení po zhruba dvou letech účinnosti insolvenčního zákona. Nejedná se sice o nijak dlouhou dobu a je možné, že některé problémy se v praxi urovnají, kdy na druhou stranu se však nejedná o dobu zanedbatelnou a nelze tedy očekávat, že by se veškeré problematické body samy vyřešily.